

Planinski Vestnik.

o o o o o Glasilo o o o o o

Slovenskega planinskega društva.

Št. 5.

V Ljubljani, maja 1904.

Letnik X.

Slike iz okrilja vrhniške železnice.

(Vrh Sv. treh kraljev.)

Spisal dr. Josip Oblak.

Kako velikega pomena da je za Vrhniko vrhniška železnica, si menda nihče ne bo upal vprašati, vsaj Vrhničanje ne. Gotovo interesantnejše nego ta železna cesta pa je lepo ozemlje, skozi katero jadra sleherni dan znameniti parni stroj. Zato nam vzplavaj raje pogled v ta predel naše krasne ljubljanske okolice!

Ne bom pa vas vodil po skalnatih stezah, ob strmih in golih obronkih in gorskih tratah, ob meglenih prepadih in divjih robovih; — mimo ljubkega, idilskega hribovja, ki obmejuje naše barje, — ako smemo večji del te obdelane ravnine ob vrhniški železnici še tako imenovati —, popeljem vas mimo mirnih poljan in belih sel, posejanih ob mičnih brdih, raz katera nas pozdravlja marsikatera lična cerkvena.

Pet let je že, kar je stekla vrhniška železnica ter obogatila Ljubljano, že tako imenitno križišče železnic, za novo progo, Ljubljančanom pa odprla zopet novo stran za nedeljske izlete. In vendar so ti lepi kraji med Vrhniko in Ljubljano: Brezovica, Gorice, Dragomer, Log, Bevke i. dr., dasi tako ljubko in mično ležeči, še vedno bolj ali manj neznani večini naših izletnikov; izvzeti moram tu pač naše kolesarje, ki si kaj radi izbero pot na Vrhniko, kajti med potjo se ti nudijo s kolesa za hip lepe pokrajinske slike, bodisi da se oziraš po svetlozelenih bregovih brezoviških in dragomerskih hribov, bodisi da ti vzplava pogled črez bujne poljane in trate in naprej črez barje proti Krimu. Sicer pa vre vse le na Šmarno goro, le na Jošta, proti Medvodam in Črnučam.

Kaj je tega krivo, ali neugodna železniška zveza ali premalo reklame, ne vem. Da bi priroda tod okoli imela premalo mičnosti za oko in srce prijateljev njenih, tega si skoro ne morem misliti, — meni vsaj se je potovanje v okrilju vrhniške železnice silno omililo, pa naj kolovratim tod peš ali s kolesom. Pa tudi naši novejši slikarji, pred vsem Jakopič, Jama, Magolič, Strnen i. dr. iščejo tod okoli motivov svojim umotvorom; saj med potjo do Vrhnike se ti nudi večkrat toliko pestrih, nežnih pokrajinskih slik, da ti ne izginejo nikdar iz spomina . . . In slovenski pisatelj Ivan Cankar, rojen Vrhnčan, ta verni slikar narave, je opisal krasote svoje ožje domovine v svojih novelah in romanih, zlasti pa v romanu »Na klancu« s tisto ljubeznijo in nežnostjo, ki je lastna zlasti Maupassantu. A tudi marsikaj tipov je zajel iz vrhniških stanovnikov, ki jih je porabil deloma v svojih dramah, deloma v svojih znamenitih povestih; »Jakob Ruda« in »Kralj na Betajnovi«^{*)} imata baje vrhniški miljé in vrhniške značaje . . .

Zato vabim vse hudomušneže, ki brusijo tolikanj svoje ostre jezike ob vrhniško železnico ter jo pripravljajo ob kredit in dobro ime, s seboj, da me spremijo ob njenem tiru tja do prijazne Vrhnike, ki igra vlogo že od časa Argonavtov !

* * *

Predno se še dobro zavemo, da se peljemo, že imamo za sabo zadnje hiše okoli tobačne tovarne, ki spadajo še v okrožje ljubljansko. Opekarne, raztresene po gliniških tratih, in hiše Gliniške vasi beže pred našimi očmi, čez prijazne livade, ki se širijo do podnožja rožniškega gričevja, nas pa pozdravlja na desno s hriba znana rožniška cerkvica. Skoro imamo za sabo tudi Vič.

Pogled se nam odpre v široko dolino, ki jo napaja bistra Gradaščica, proti Dobrovi, ki ji delajo lep okvir na eni strani nizko gričevje, raz katero gleda ponosni grad Bokalce, na drugi pa podsmreško-dobrovski hribi, v katerih podnožju čepi vas Šmartno, kjer pa nikar ne vprašuj, koliko je ura, če se nočeš seznaniti s pestmi sicer dobrih Šmarčanov. Ozadje te pokrajine pa krasi naše najlepše sredogorje, — Polhograjski dolomiti s svojimi slikovitimi oblikami. Njive in travnike, med katerimi teče železnični tir, plešejo okoli nas v velikih kolobarjih; čez barje in Mestni log nam kaže Krim svoje temno lice. Zvesto nas motri ta malo zanesljivi vremenski prorok ljubljanski ves čas na našem potu.

^{*)} Betajnova je vas nad Horjulom.

Parkrat še pretresne naše uboge kosti težko sopihajoči „lukamatjok“ in približamo se podnožju brezoviškega hribovja in njegovih odrastkov. Vlak se ustavi pred lepo stavbo brezoviškega kolodvora. Brezovica! To pa je gotovo imeniten in velik kraj, takega kolodvora nima niti državna železnica v Ljubljani, boš dejal. Ali po kolodvoru ne smeš soditi ponižne vasi Brezovice, ki ima pač par stotin prebivalcev in lepo lego. Hiše, 10 minut oddaljene od kolodvora, leže precej raztresene ob Tržaški cesti, ob hribu in ob bregu okoli lepe brezoviške cerkve. Sicer pa je brezoviška fara, h kateri spadajo sosednje vasi Dragomer, Lukovica, Vnanje in Notranje Gorice, Plešivica, ene največjih fará na Kranjskem. Tu je križišče južne in vrhniške železnice, tu se cepi do dvotirne proge južne železnice enotirna proga proti Vrhniki. Brezovica je obenem postaja južne železnice.

Južne železnice dvotirna proga vodi odtod proti jugozahodu v barje mimo Vnanjih in Notranjih Goric k podnožju Kríma in njegovih podložnikov, gričev sv. Ane, sv. Jožefa in Žalostne gore, ter se vedno bolj oddaljuje od vrhniške enotirne proge tja do Borovnice. Od Borovnice pa se po velikanskem ovinku zopet približa visoko gori v bregu Vrhniki, ki leži tako nizko od tira, da bi bila postaja preveč od rok, in baš ta okolnost je donesla Vrhniki svojo lastno železnico. Od Brezovice do Vrhnike teče skoro v ravni črti ta nova proga, ki ji pričakujejo težko, težko podaljšanja čez Vipavo v Gorico, — ker to bi bila pač edina rešitev v gmotnem oziru za revno vrhniško železnico.

Že z Brezovice se nudijo turistu lepi izleti v okolico; posebno prijetna je pot čez vrh Gradišče (532 m) na slavno znano Dobrovo, ki leži onkraj tega hriba ob začetku doline Švice. Na potu skozi Radensko dolinico ob šumljajočem potoku in skozi tihe gozdove, ki pojo v njih divji petelini, se ti nudi dostikrat lepa gozdna idila, ki ti zapusti v duši trajen spomin. — Izredno mično lego imajo tudi Gorice, bodisi Vnanje ali Notranje, pod majhnima, proti barju pomaknjenima gričkoma, s katerih se razgrinja najlepši razgled na celo jugozahodno stran ljubljanskega barja proti Borovnici in Vrhniki, zlasti pa z grička nad Vnanjimi Goricami, na katerem je lepo postavljena cerkev sv. Duha. V podnožju gričev, otokov nekdanjega jezera, se svetlikajo sem gori vasi in cerkve, hribov zelenih pas pa, ki obdaja na vseh straneh barje, Kamniške planine v ozadju, poveličujejo sliko, kakršne ti ne more pričarati pred tvoje oči noben slikar. Pičle pol ure hoda od Vnanjih Goric leže Notranje Gorice ob poraslem gričku, ki mu na položnem hrbtu čepi vas Plešivica. In če greš že v

Notranje Gorice, stopiš tudi še naprej k Sv. Ani, Sv. Jožefu in do Žalostne gore — trije prijazni, v barje pomaknjeni, med sabo z majhnimi usedami zvezani griči, podložniki, oziroma odrastki temnega Krima. Tri bele cerkvice gledajo z njih v svet ter nas vabijo k sebi na višave; saj tja so nekaj tako radi hodili Ljubljančanje na božjo pot in občudovat krasni razgled ter ljubko tamošnje okolico, ko je še slovela vožnja po Ljubljani. Pol ure iz vasi Podpeči, ki leži ob Ljubljani pod lepim senčnatim gričem ob znanem kamenolomu — iz podpeškega apnenca je sezidane pol Ljubljane — in na vrhu si pri mali zapuščeni cerkvici sv. Ane, odkoder se ti razgrne prekrasen razgled (481 m). Celo barje, skozi katero se vije lena Ljubljana kot srebrn pas, velikanski okvir gorovja in vrhuncev najrazličnejših oblik, veličastne Karavanke in Savinske planine, slikovito Polhograjsko pogorje, izza katerega dviga častiti oči Triglav svojo sivo glavo, Krim in njegova gozdnata soseščina v ozadju, vseokoli pa bujno, živo zelenje — o kako krasna slika tu gori! In kaj je odtod do griča sv. Jožefa (437 m) nad Preserjem! Zdi se ti, da bi ga lahko z roko dosegel; nekoliko dalje je pač do Žalostne gore (415 m), slavne božje poti, zlasti pa od Notranjih Goric. Tir južne železnice je imenitna bližnjica, toda prepovedana.

Od Brezovice naprej drdra vlak vzporedno s Tržaško cesto in Horjulsko dolino, ki se skriva onostran brezoviških in dragomerskih hribov, proti postajici v Logu. Kar se zasveti s poraslega grička cerkvice dragomerska, pod njo pa vasica Dragomer. V majhni razdalji zopet z drugega griča nas pozdravlja druga brezoviška podružnica in v podnožju vasica Log; sredi med obema in hribovjem, ki ju spaja, pa se širijo pisane livade. Lepa pokrajina ti veže oko in srce, tako da ti niti na misel ne pride, da bi pogledal na drugo stran proti barju, Krimu in bližnjemu Kušlanovemu gradu, in da niti ne čuješ izprevodnikovega glasu, ki naznanja, da smo na mali postajici v Logu.

Železnični tir se vedno bolj približuje Tržaški cesti in podnožju hribovja, kmalu pa krene črez cesto ter zavije prav k podnožju Kolškega (Drenoviškega) hriba, kjer so trdnjše tla, dočim se Tržaška cesta oddaljuje od podnožja in vodi zdaj v ravni črti na Vrhniko.

Drenov grič je zadnja postaja pred Vrhniko. Par hiš in znana gostilna pri »stari šrangi«, na katero naj bodo prijatelji dobre kapljice opozorjeni, to je vse. Drugih posebnosti okoli Drenovega griča ni. Ali ta pestra, mična dolinica Horjulsko-dobrovska, skriva-

joča se onostran nizkega gričevja, ki jo loči od nas! Vzporedno s slikovito dolino Polhograjsko, ki na toliko krajih spominja na Bohinjsko, se vleče od Dobrove proti Horjulu in Vrzdencu (Schönbrunn) ter se izgublja končno v tihem, zapuščenem tem hribovju. Kako miren, kako blag vtisk napravi vselej name, kolikorkrat jo merim, bodisi da prijadram od Polhovega Gradca sem na sedlo Hladnik, ki veže dolino Polhograjsko in Horjulsko in s katerega se ti tako nepričakovano odpre nenavadno lepa pokrajina, bodisi od nasprotne strani s klanca lesnobrdskega, čez katerega me zopet pelje pot iz Horjulske doline čez zelena brda k postajici na Drenovem griču, na Tržaško cesto, proti vrhniškemu barju!

Ob tistih tihih, neprecenljivih urah čuvstvovanja, ki ga pozna le srce pravega prijatelja prirode, — ko mi plava toliko slik z mojega potovanja po Tirolskem, Gorenji Italiji ali doli po jugoslovanski, bosenski, hercegovski, dalmatinski zemlji pred očmi, tako bajnokrasnih in pisanih, mi sili vendar v ospredje ta neizrekljivo nežna pokrajinska slika gori nad Horjulom: te lepe trate, ki jih napaja Horjulščica (ali Švica), ta starinski grad lesnobrdski nad Zaklancem v zelenem obrežju, te bele cerkvice in tiha sela, ta sveti, nekaljeni mir, ki je razlit nad vso to okolico. Resnično, ko ne bi imela vrhniška železnica v svojem okrilju nobene druge naravne lepote, — ta slikovita pokrajina sama ima toliko privlačne sile do mene, da ne mine pomlad, ne poletje in ne jesen, da ne bi prišel uživati sem gori te okolice v raznih njenih bojah.

Posebno priporočati mi je tu pot z Drenovega griča na Horjul, večji kraj pod Korenom (719 m), in odtod po zaznamenovani poti na Koren, odkoder je krasen razgled daleč naokoli, z vrha pa drži pot na ono stran v podnožje naših dolomitov, v prelepi Polhov Gradec.

Od Drenovega griča do Vrhnike ni več daleč. Prevozimo majhno usedo, ki jo je bilo treba prekopati nad odrastkom Drenovega griča. Za par hipov nam je pogled zaprt na obe strani; skoro pa nam zopet vzplavajo oči na obe strani po zelenih tratah in poljih proti Sinji gorici, Blatni Brezovici, Bevkam, vasicam, katerih vsaka si je izbrala podnožje prijaznega grička v barju, — tja do veličastnega borovniškega »suhega« mostu (viadukta), proti temnemu pobožju Trebovnika in Ljubljanskega vrha, ki obmejujeta barje med Borovnico in Vrhniko. Na drugi strani od nas se svetlika gričevje, ki obkrožuje Horjulsko dolino in dolino proti Podlipi. Seli Velika in Mala Ligojna v podnožju tega gričevja, izza katerega nas pozdravljajo Grmada, Otožec in

drugi vrhovi, kmalu izgineta za nami. — Približali smo se griču sv. Trojice nad Vrhniko, vlak zažvižga in — na Vrhniki smo.

Kam pa zdaj? Častilec dobre kapljice in jedi ne bo dolgo premišljal. Ali prijatelju narave se ni tako lahko odločiti, na katero stran bi najprej krenil, kajti priroda okoli Vrhnike na vse strani »kliče in miče«. Ali bi šel k izvirkom Ljubljaniče, ali bi jo mahnil k Sv. Trojici in odtod naprej na Kuren, ali pa skozi Bistro v Borovnico?

Najbližja je še pot do izvirov Ljubljaniče. Divja romantika in prijetni hlad okoli skalnega kota, kjer pribobneva glavni izvirek 'Proteja' naših rek, nas vabita najbolj. Kako dobro vpliva ta mirna romantika tod okoli na človeka, ki si v svojem burnem žitju poželi tolikokrat tihega kraja! Meni pa je vrhniška okolica in sploh barje proti tej strani posebno pri srcu, ker mi budi toliko lepih spominov na zlate dneve, ki sem jih prežil v zlatni Bosni. Kolikorkrat mi vzplava pogled proti tej strani, se nehote spomnim one slike, ki sem jo zrl iz bosanske stolice ali s kake gorske straže nad kraljevim Sarajevom proti temnemu Igmanu, v katerega podnožju na zapadni strani sarajevskega polja prav kakor naša Ljubljaniča kipi blizu Ilidža iz sto vrel mogočna Bosna... Isti miren vtisk, ista barva, isti milje leži v obeh teh slovanskih pokrajinah.

Tudi k Sv. Trojici ni daleč; lepi in razsežni razgled nazaj proti Ljubljani te pa celo odškoduje za kratko pot navkreber in malenkostni trud. Od Sv. Trojice do Kureha (526 m), ki se vzdiguje proti podlipski strani (pravzaprav hribovje Zaplana), vodi zaznamenovana pot. V 1 uri si lahko s Kurena zopet na Vrhniki.

Kdor pa bi šel rad pozdravit vrle Borovničane, ubere pot proti podnožju Ljubljanskega vrha (813 m), ki je prelepa. V dobri pol uri dospeš pod temnimi bregovi v znamenito Bistro. Takoj ob cesti vre izpod hriba na dveh, treh krajih na dan Ljubija, ki jo takoj zajema Verbičeva tovarna za stole. Bistro pa dela še posebno znamenito dobro ohranjeni samostan, v katerem so nekdanje bivali Kartuzijanci. V Borovnici pa so imeli svojo podružnico. To so bili 'coklarji', ker so nosili cikle. To nesrečno, prozaično ime posvečenih bistrskih coklarjev pa se je počasi prijelo posvetnih prebivalcev Borovniške vasi. Oča Anžuta, stara coklarska korenina, pa je povsem drugega mnenja. On namreč trdi, da se ni zaneslo to ime iz sosednje Bistre, ampak da je nastalo v domači vasi. Vzrok pa mu je sama svetnica Marjeta v glavnem oltarju borovniške cerkve, ker ima na desni nogi coklo...

Borovnice same ne bom natančneje opisoval; njena mikavna lega ob vhodu v prijazno dolino, skozi katero šumlja brhka Borovniščica v ljubljansko barje, in veličastni viadukt, ki veže oba bregova, sta dovolj znana. Pač pa opozarjam iznova na »Pekel,« do katerega coklarji nimajo daleč. To je krasna, romantična soteska, v katero se zožuje Borovniška dolina. Tu uprizarja Borovniščica, prihajajoč s hribovitega sveta med Cerknico in Borovnico skozi te peklenske tesni v širšo dolino, več prekrasnih šumov. Prepričan sem, da bi o Peklu, — da ni na Kranjskem, — že davno več vedel ves turistični svet in da bi že davno bil pristopen tudi nevajenim turistom in damam.

(Konec prihodnjič.)

Društvene vesti.

† **Adolf Klein.** Dne 12. t. m. je umrl naš dolgoletni član Adolf Klein, lastnik tiskarne v Ljubljani, v 42. letu svojega življenja po kratki in mučni bolezni. Dragemu članu blag spomin!

Darila in podpore. Železniško ministrstvo je dovolilo društvu 300 K subvencije za pota in koč. — Gospod Makso Zinnauer, založnik Reininghausovega piva v Sp. Šiški, je daroval društvu 24 K 45 h, to je 26 %, celega računa za pivo v koči na Kredarici. — Društvo »Narodni sklad« v Gorici je naklonilo našemu društvu 100 K podpore. — Darila za planinski dom »Krnic« v Zajezeri: Gospa Marija Lapuš 4 K; neimenovanec v Celovcu 1 K. — Srčna hvala vsem!

Novi člani. Osrednjega društva: Hrovatin Albin, črkostavec v Ljubljani; Hacin Ivan, skladiščnik mestne elektrarne v Ljubljani; Pogorelec Ivan, c. kr. poštni adjunkt v Ljubljani; Roš Miloš, učitelj v Dolu pri Ljubljani; Malenšek Josip, posojilnični uradnik v Ljubljani; Staré Emil, odvetniški kandidat v Ljubljani. — Cerkljanske podružnice: Trček Fran, c. kr. gozdar v Cerknem; Vogrič Franc v Ponikvah; Rojc Jakob, učitelj v Barki; Stravs Borivoj, trg. uslužbenec v Cerknem. — Idrijske podružnice: Jelenec Anton, trgovec v Idriji; Nussböck Mihael, restavrater v Idriji; Rudolf Dominik, posestnik v Črnem vrhu pri Idriji; Ivan Vogelnek, c. kr. vodja strokovne šole za čipke v Idriji. — Podravske podružnice: Dr. Ivan Rudolf, odvetnik v Konjicah; Ausenek Albert, posojilnični uradnik v Mariboru; Simonič Frančišek, vikar stolne in mestne župnije v Mariboru; dr. Žiher Fran, c. kr. avskultant v Mariboru; Janžekovič Vid, kaplan v Št. Lenartu v Slov. goricah; Jurčič Josip, dekan v Št. Lenartu v Slov. goricah; Krajnc Fran, c. kr. davčni kontrolor v Št. Lenartu v Slov. goricah; dr. Kronvogel Josip, c. kr. dež. sodni svetnik v Št. Lenartu v Slov. goricah. — Tržaške podružnice: dr. Abram Josip, odvetnik v Trstu; Bogdanovič Ante, veletržec v Trstu; Benkovič I., župnik na Gročani; Bežek Viktor, ravnatelj c. kr. učiteljskega v Kopru; Costapararia Josip, inženjer v Trstu; Cok Hrabroslav, učitelj pri Sv. Ivanu v Trstu; Carga Tonic, voditeljica otroškega vrtca v Rocolu; Cegnar Zmagoslav, c. kr. poštni kontrolor v Trstu; dr. Dolenc Ščitomir, c. kr. avskultant v Rovinju; Deprato Benjamin, učitelj v Barkovljah;

Dujc Ivan, župan v Zavrhku; Furlan Ivan, c. kr. učitelj v Trstu; Gorjup Ivan, veleposestnik na Opčini; dr. Gregorin Gustav, odvetnik v Trstu; Grmek Anton, učitelj pri Sv. Ivanu; Gerdol Kristina, učiteljica na Opčini; dr. Glaser Karel, c. kr. profesor v Trstu; dr. Gregorič Viktor, zdravnik v Sežani; Hočevar Josip, uradnik c. kr. obratnega ravnateljstva v Trstu; Hruby Viljem, uradnik južne železnice v Rojanu; Jesenko Ivan, c. kr. šolski svetnik v Trstu; Justin Rajko, nadučitelj v Britofu; dr. Kušar Valentin, c. kr. profesor v Kopru; Kante Matko, c. kr. okrajni šolski nadzornik v Sežani; Kocjan Ivan, veleposestnik v Žireh pri Sežani; Kompare S., dekan in deželni poslanec v Ospu; Kerzi Martin, trgovec v Trstu; Matejčič Fran, c. kr. deželni šolski nadzornik v Trstu; Millonig Ivan, trgovec v Trstu; Milič Maks, veleposestnik v Repniču pri Proseku; Mahorčič Ljudevit, župan v Sežani; Muha A., veleposestnik v Lokvi pri Divači; dr. Pretner Matej, odvetnik v Trstu; Pretner Rudolf, c. kr. davčni uradnik v Trstu; Pegan Ernest, trgovec v Trstu; Ponikvar A., uradnik pri Sv. Ivanu v Trstu; Pribil Fr., c. kr. profesor v Kopru; Pangerc I., župan v Dolini pri Trstu; Počkaj Fran, c. kr. poštni uradnik v Trstu; dr. Požar Ant., urednik v Trstu; dr. Rybař Otakar, odvetnik v Trstu; Ravbar Ivan, nadučitelj v Zgoniku pri Nabrežini; dr. Slavik Edvard, odvetnik v Trstu; Schiffrer Emil, c. kr. suplent v Trstu; Štepančič Gracjan, veletržec v Trstu; Štepančič Nicefor, veletržec v Trstu; Šega Ignacij, inženier v Trstu; Šutej Ante, veletržec z lesom v Trstu; Šorli Ante, kavarnar v Trstu; Stemberger Ante, župnik v Dragi pri Trstu; Stare Iv., nadučitelj v Lokvi pri Divači; Toros Anton, c. kr. carinski uradnik v Trstu; Vrščaj Ivan, c. kr. učitelj v Trstu; Vekjet Dragotin, trgovec v Trstu; Valentič Evelina, učiteljica pri Sv. Ivanu v Trstu; Wesner Franc, c. kr. gozdni pristav v Sežani; Zwitter Josip, uradnik v Trstu; — Ziljske podružnice: Berdajs Lovro, knjigovez v Celovcu.

Tržaška podružnica je imela dne 7. maja t. l. prvi redni občni zbor, pri katerem se je volil in konstituiral odbor takole: načelnik: dr. Matej Pretner, odvetnik v Trstu; namestnik: Josip Hočevar, uradnik c. kr. obratnega ravnateljstva v Trstu; tajnik: Miroslav Pretner, vodja c. kr. pripr. sred. šol v Trstu; blagajnik: Ignacij Šega, inženier južne železnice v Trstu; zaupnik za Trst: Josip Zwitter, uradnik v Trstu.

Izlet k Sv. trem kraljem priredi naše društvo dne 5. junija t. l. Pot na ta lepi vrh nudi toliko užitka in tako krasen razgled, da je vsaka reklama za to odveč. Izletniki se odpeljejo zjutraj z vrhniškim vlakom ob $\frac{1}{2}$ 8 z južnega kolodvora na Vrhniko, kjer bodo naročeni vozovi, ki nas popeljejo skozi podlipsko dolino v vas Podlipo do podnožja hribovja. Z vrha pojde popoldne družba na Rovte, odkoder se popelje v Logatec, kjer bo zvečer planinska veselica z godbo in petjem. Zvečer ob 10. uri pa se odpelje z vlakom v Ljubljano. Kako prijetni in priljubljeni so izleti našega društva, ve vsakdo, ki se je kdaj udeležil takega izleta. Ta izlet bo pa še posebno mikaven in poln ugodnosti. Natančnejši spored objavimo v naših dnevnikih. Dobrodošel je vsakdo. Na svidenje na vrhu! —

XI. redni občni zbor „Slov. plan. društva“ za 11. društveno leto se je vršil dne 11. t. m. v »Narodnem domu« v Ljubljani. Udeležilo se ga je izredno veliko odličnih članov z iskrenim zanimanjem. Gosp. načelnik, profesor Fr. Orožen, je pristrčno pozdravil vse udeležnike ter na kratko označil društveno delovanje v preteklem letu, v katerem se je slavila tudi desetletnica našega društva. Dasi se je veliko storilo v minolem letu, vendar je uspešnejše turistično delovanje ovirala obstrukcija v kranjskem deželnem

zboru, vsled katere ni društvo že tretje leto dobilo toliko zaželenih podpore. Vkljub temu se je dogradil lani Aljažev dom v Vratih, ki se odprl letos julija meseca, in izvršile so se vse priprave za gradnjo Kadilnikove koče na Golici in kočo na Kamniškem sedlu. Ustanovila se je tudi nova podružnica za Vipavsko dolino. Gosp. načelnik se je spomnil lani umrlih članov, ob tej priliki pa tudi velikega dobrotnika »Slov. plan. društva«, letos umrlega Ivana Rodeta, ki je zapustil društvu za kočo na Kamniškem sedlu 2000 K. Pokojnikom v čast so ostali zborovalci s sedežev. Končno je izrekel iskreno zahvalo vsem oblastvom, korporacijam in podpornikom, ki so z dejanjem ali s svetom pomagali društvu.

G. Jos. Hauptman, društveni tajnik, je potem čital nastopno poročilo o društvenem delovanju v l. 1903.:

Cast mi je, v imenu odbora Slov. plan. društva slavnemu občnemu zboru poročati o društvenem delovanju v letu 1903.

Kakor poročila prejšnjih let, tako obsega tudi letošnje poročilo le skupni pregled delovanja v preteklem društvenem letu, kajti vsi važni dogodki so se objavili v društvenem glasilu »Planinskem Vestniku«. S posebnim veseljem poročamo, da je društvo tudi v tem poslovnem letu v vsakem oziru napredovalo. Število članov se je od prejšnjega leta pomnožilo za 236 ter je bilo konec 1903. l. vseh društvenikov 1798. Teh je pripadalo osrednjemu društvu 528, podružnicam pa 1270. S tužnim srcem se spominjamo, da nam je preteklo leto nemila smrt ponesla v hladni grob štiri vrle člane, in sicer: dr. Roberta Bežka, notarja v Ljubljani, Simona Rutarja, profesorja v Ljubljani, Evgena Sušnika, hranilničnega asistenta v Ljubljani, in Dragotina Žagarja, deželnega blagajnika v Ljubljani.

Osrednji odbor je imel v preteklem letu 50 sej. Priredil je pet počno-zabavnih večerov. Dne 10. januarja je predaval g. profesor Ivan Macher o lednikih, dne 4. aprila g. dr. Fran Tominšek o potovanju na Kočno in na Grintavec, dne 25. novembra in 9. decembra g. župan Ivan Hribar o svojem potovanju po južni Rusiji in Kavkazu in 19. decembra g. prof. Jakob Zupančič o »zimskih rožicah«. Dalje je odbor priredil tri društvene izlete, in sicer na Krim, v Vrata in na Triglav ob otvoritvi Tominšekove poti ter v Logarsko dolino ob desetletnici Savinske podružnice. Odbor pa se je tudi po odposlancih udeležil več izletov in zborovanj naših podružnic. V tem društvenem letu smo slovesno praznovali desetletnico Slovenskega planinskega društva ter izdali ob tej priliki poseben spis s podobami, ki smo ga poslali častnim članom, podružnicam, javnim zastopom in zavodom ter časopisom.

Izmed važnih naprav minolega leta je zlasti omeniti stavbo Aljaževega doma v Vratih, ki se odprl to poletje, novo pot iz Vrat na Triglav, ki se je dne 6. septembra krstila zaradi zaslug društvenega podnačelnika, gospoda dr. Tominška, za Tominškovo pot. Ta pot je za turistiko v Triglavskem pogorju velike važnosti in koristi. Kot nove znamenite planinske poti je omeniti tudi izvršeno pot iz Trente do konca Zadnjice in čez Komar na sedlo Dolič pod Triglavom, ki bo najkrajša pot iz Trente na Triglav, in deloma že izvršeno pot na Razor. Dne 15. oktobra je društvo dogradilo, oziroma izboljšalo pot od Luknje v Zadnjico »čez rušo«, ob Triglavu navzdol. Ta pot je krajša nego ona čez Zajavor in brez nevarnosti. Za izvršitev teh potov ima velike zasluge gospod Josip Abram. Razen tega je društvo napravilo več manjših novih potov in steza, nekatere pa je le izboljšalo.

Društvene kočje so bile v splošno zadovoljnost opravljene in oskrbljene. Število obiskovalcev naših kočj raste od leta do leta, zato je bilo tudi to leto v njih marsikaj popraviti in opravo ter druge stvari popopolniti.

Pod Razorom, tik pod Križem nad gornjim Kriškim jezerom je društvo kupilo primeren prostor za novo stavbo, za katero se prično v najkrajšem času potrebne priprave.

Osrednji odbor pa je deloval tudi še na druge načine. Dopisoval je v razne domače in tuje liste o društvenem delovanju, o znamenitostih in krasotah naše domovine ter vzbujal zanimanje za naše kraje.

»Planinski Vestnik«, naše društveno glasilo, je priobčeval zanimive turistične spise in obveščal člane o društvenem delovanju ter drugih važnih dogodkih. Odbor izreka na tem mestu vsem sodelavnikom najtoplejšo zahvalo ter jih prosi še nadaljne naklonjenosti.

Društvo vzdržuje in opravlja vremenske opazovalnice, ki dajo osrednjemu zavodu za meteorologijo natančne in jasne podatke, za katere so nam došle ponovno zahvale.

Izdali smo petero novih razglednic po akvarelih, ki sta jih društvu dala na razpolago gospa Duška Mankočeva v Trstu in gospod Viktor Foerster, slikar v Pragi. Mnogo tisoč teh razglednic je spravil odbor po damah v promet in s tem vzbudil mnogo zanimanja za naše kraje, poleg tega pa so donesle te razglednice jako lep dobiček. Vsled tega izreka odbor tudi na tem mestu gospe Mankočevi in gospodu Foersterju za akvarele in cenjenim damam, ki so razglednice razpečavale, najtoplejšo zahvalo.

Kakor druga leta je odbor tudi to leto dajal dijakom legitimacije, s katerimi so upravičeni do brezplačnega prenočevanja v vseh kočah Slovenskega planinskega društva.

V preteklem letu smo po raznem prizadevanju dosegli, da se je med Kranjem in Zgor. Jezerskim uvedla nova poštna vožnja, in sicer v času od 16. junija do 15. septembra z dvovprežnim, v ostalem letnem času pa z enovprežnim vozom.

Dne 1. februarja smo priredili prvi planinski ples, ki je sijajno uspel ter na presenetljiv način pokazal, da uživa društvo v vseh slojih slovenskega naroda najpristrčnejše simpatije.

Ko je meseca aprila mestni magistrat ljubljanski pri c. kr. železniškem ministrstvu vložil prošnjo za uvedbo avtomobilov v lokalnem prometu na progi med Ljubljano in Jesenicami ter Kamnikom in na progi dolenskih železnic, je naš odbor z utemeljno vlogo pri tem ministrstvu podpiral to prošnjo.

Osrednji odbor je po posredovanju gospoda Josipa Lenarčiča, predsednika trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, izprosil pri državnem železniškem svetu na gorenjski progi nov vlak za dobo od 2. junija do 18. septembra ob nedeljah in praznikih med Ljubljano in Trbižem, ki odhaja iz Ljubljane ob 5. uri zjutraj in se vrača zvečer ob pol 11. uri v Ljubljano. Ta vlak, ki je za turiste, izletnike in tudi za romarje izredno pripraven, se je občinstvu silno prikupil. Delovali smo tudi na to, da bi ta vlak v letu 1904. začel že s 1. majem voziti in da bi vozil do meseca oktobra, toda do sedaj se nam to še ni posrečilo, a vendar upamo, da tudi to dosežemo.

Dne 18. maja je obhajal gospod dr. Karel Chodounský, ki je leta 1897. ustanovil uspešno delujočo češko podružnico našega društva v Pragi, svojo

rojstno šestdesetletnico. Osrednji odbor mu je poslal primerno brzojavno čestitko in se ga je tudi v »Planinskem Vestniku« spominjal. Dne 14. septembra pa je praznoval svojo rojstno sedemdesetletnico gospod Jan Lego v Pragi, ki ima za slovensko turistiko velike zasluge. Tudi njemu smo brzojavno čestitali in se ga v »Planinskem Vestniku« spominjali.

Kar se tiče naših podružnic in njih delovanja, nam je omeniti, da se je leta 1903. ustanovila nova podružnica v Ajdovščini za Vipavsko dolino in da vse razen dveh prav uspešno delujejo.

Smelo trdimo, da smo s svojim delovanjem dosegli jako lepe uspehe. Zanimanje za naše delovanje in za turistiko sploh je čimdalje večje. Promet tujcev v naših planinah, gorah in planinskih krajih sploh ter tudi v Ljubljani vidno narašča. In kar jo velikega pomena, naši slovenski kraji postajajo ne samo v sosednjih deželah, temuč tudi daleč preko naših državnih mej vedno bolj znani.

Da je društvo toliko vzmoglo, mu je bilo treba vsestranske društvene in gmotne podpore. S ponosom priznavamo, da smo imeli pri merodajnih faktorjih in pri občinstvu mnogo zaslombe in simpatij. Zato se na tem mestu hvaležno spominjamo vseh dobrotnikov ter izrekamo vsem, ki so na katerikoli način podpirali naše prekoristno in nesebično delujoče »Slovensko planinsko društvo«, najtoplejšo odborovo zahvalo, zlasti pa mestni občini Ljubljani, gospodu Jakobu Aljažu, gosp. prof. dr. Frischaufu ter uredništvom tukajšnjih in zunanjih časopisov.

Caka nas še mnogo važnega in nujnega dela, zato prosimo, da nam ostanejo dobrotniki in javni činitelji še dalje naklonjeni.

Občni zbor je to poročilo pohvalil in odobril.

Gosp. inženir Jaroslav Foerster je kot blagajnikov namestnik poročal o računu za l. 1903. in proračunu za l. 1904. Revizorja gosp. H. Lindtner in I. Mejač sta bila račun pregledala ter po njiju predlogu ga je občni zbor odobril. Račun in proračun priobčimo v prihodnji številki.

Ker je gosp. Janko Bleiweis vitez Trsteniški izstopil iz odbora, se je vršila dopolnilna volitev ter se je izvolil namesto njega g. Ivan Korošec, koncipist pri deželnem odboru v Ljubljani.

O nasvetih in predlogih, ki so pokazali izredno zanimanje članov za vsestranski prospeh planinskega društva, bomo poročali v prihodnji številki.

Pot k Sv. trem kraljem ali na Vrh je naše društvo ravnokar zaznamenovalo, in sicer od Podlipe pri Vrhniki (črez Smrečje) na eni strani in od Rovt na drugi strani. Zaznamenovana je najkrajša in najugodnejša pot. Doslej malo znani, a lahko pristopni Vrh bodo sedaj planinci in izletniki gotovo radi obiskovali, ker slovi kraj po mični okolici in posebno krasnem razgledu. Opozarjamo na spis gosp. dr. Oblaka, ki smo ga začeli v tej številki objavljati.

Pot v Pekel pri Borovnici je zaznamenovalo »Slov. planinsko društvo« ter tako otvorilo te divne, dozdej neznane tesni in slapove, na katere je javno opozoril lani prvič g. dr. Oblak (glej »Planinski Vestnik« 1903. št. 10.). Do prvega šuma pride lahko vsakdo, do drugega in še naprej pa se v kratkem nadela varna pot. Do zadnjega slapa ob koncu Pekla pa je zaznamenovalo društvo posebno lepo gozdno pot črez selo Pristavo nad Peklom, — že zdaj krasen popoldanski izlet. Ko se nadela pot tudi za

neturiste mimo drugih slapov skozi Pekel, bomo ime v bližnji okolici ljubljanski eno najkrasnejših partij.

Naši poti. Slov. plan. društvo je popravilo, oziroma preuredilo markacije sledečih potov:

1. Od postaje pri Tavčarjevem dvoru za Savo čez Rašico (v gen. štaba karti napačno Uranšica) v Trzin. Plošči z napisi se nahajata pri kolodvorih. Opomba: Ko prideš od postaje v Trzinu čez cesto mimo nekaterih trzinskih hiš in potem čez mostič preko potoka Pešate, zavij na desno preko travnika proti Habaškemu gradu.

2. Od postaje v Lazih (tabla) čez brod pri Dolskem mimo Sv. Helene — v Klopce — na Vrh — v Zagorico (Vegova rojstna hiša) in Sv. Križ. Od Sv. Križa (tabla) k Sv. Miklavžu (737 m), ali skozi Veliko vas (studenc), ali čez Cicelj (818 m) do vasi Katarije pod Sv. Miklavžem. Tu je sedaj pri prvi hiši dobra gostilna. Čez Cicelj po robu se je napravila po hvalevrednem prizadevanju gospoda Martina Škerjanca, kaplana v Moravčah, deloma popolnoma nova pot in je posebno z zadnjega vrha Ciclja krasen razgled na vse strani. Obiskovalcem Vegove rojstne hiše je priporočati ta vrh najtopleje.

3. Od Sv. Miklavža (tabla), oziroma od Katarije na sedlo Grmače (574 m, prehod iz Kresnic v Moravče). Na Grmačah table. Odtod v Moravče in na drugo stran na Kresnice (tabla na postaji) čez brod pri Gornjih Ribičih. Iz Moravč pa je pot k Sv. Valentinu na Limbarski gori (773 m) tudi zaznamenovana.

4. Od postaje na Savi (tabla) na Sv. goró (849 m) skozi vasi Tirno — Kalce — Rovišče. Ob potu od Save do Tirne raste *Daphne Cneórum*.

5. Od Sv. gore (tabli — ena na župnišču, ena na razpotju) mimo Šemnika — Kisovca — Toplic do postaje v Zagorju. Opomba: Opustila se je prejšnja markacija: Sava — Leše — Sv. gora — Medija — Zagorje.

6. Od Zagorja (tabla na Medvedovi hiši in gostilni) skozi Kotrèdež na Sv. planino (985 m). Opomba: Druga modro zaznamenovana pot na Sv. planino se je opustila.

7. Od Sv. planine (tabla): a) pod Javorjem (1131 m) na sedlo St. Lenart do štajerske meje. Odtod do Št. Jurja pod Tabrom je pot tudi zaznamenovana; — b) v vas Trbovlje (1 uro od postaje).

8. Od Trbovelj (tabla) na Mrzlico (956 m). Novo zaznamenovana pot po robu nad Sv. Katarino.

9. Od postaja v Trbovljah (napis pred brodom) čez Dobóvec na Kum (1219 m).

10. Od postaje v Zagorju (tabla) na Kum. Pot pelja sedaj, odkar je novi most čez Savo napravljen in se je brod nad postajo opustil, za Savo nizdol in čez ta most (4 h mitnine). Nasproti mostu napis. Od mosta na levo po cesti mimo »Prusnika«, nad gradičem naprej mimo oglenic do močnega studenca. Odtod se je prejšnja markacija čez strmi Završki vrh opustila in druga jako zložna in senčnata pot zaznamenovala. Od studenca na levo okoli vrha pod Završjem (na levo od pota severno od završke cerkve pri Smodišu gostilna). Ravno tako se je tudi markacija pod Kumskim vrhom

nekoliko preložila in pelja sedaj bolj zložna pot na vrh. Vsi trije poti, namreč od Zagorja, od Trbovelj in od Hrastnika se spajajo sedaj v eni točki pod vrhom. Novo zaznamenovani pot je sedaj najzložnejši na Kum in je le neznatno daljši od drugih.

11. Od postaje v Hrastniku (tabla na hiši in gostilni g. Dernóvska) čez Máico na Kum. Opomba: Razen po zaznamenovani poti, ki je za popoldansko hojo bolj priležna, se gre lahko tudi po kolovozni poti (prej od »Oest. Turisten-Cluba zaznamenovana) do Matice, kjer se nad vasjo spaja s prvo. Ta pot je za jutranjo hojo bolj pripravna.

12. Od postaje na Zidanem mostu (tabla na steni nasproti kolodvora):

a) Čez Ključevico na Kum. Od postaje na levo po stopnicah pod železniški tir k brodu čez Savo. Brodarja je treba poklicati.

b) Na Vélike Kozjé (987 m).

c) Na Lisco (947 m). Zadnja dva pota sta skupna dopod Kozjanskega vrha. Na razpotju sta tablici. Na vrh Kozjé pelja pot na levo, na Lisco pelja pot bolj na desno in vodi mimo Sv. Lovrenca in skozi vas Selo.

d) Na Klausenstein z razgledom na Zidani most in okolico. Tu so se tudi postavile klopi in nasadile trte V. B.

Krim. Prenovila se je rdeča markacija pota na Krim (1160 m), in sicer od postaje v Preserju do mostu v lški vasi. Pot je zložna in vodi večidel po gozdu, torej je ta tura zlasti pripravna za tiste, ki ne obiskujejo višjih vrhov, pač pa radi delajo nenaporne enodnevne, s krasnim razgledom združene izlete. Pot od preserske postaje do vrha je položna, ona z vrha v lško vas pa v začetku bolj strma, zato je priporočati, da se odpelješ zjutraj ob 4:55 s poštним vlakom do Preserja, vrneš pa čez Škofljico z dolensko železnico ob 8:16 zvečer. Iz lške vasi se pride lahko čez Ig na Škofljico peš, dobe se pa v lški vasi in na Igu tudi vozovi. Ker od Preserja do lške vasi ni nobene gostilne, naj vzame izletnik s seboj jedi in pijače. Podrobnejši podatki o tej turi so v »Plan. Vestniku« za l. 1896.

Novi poti in steze Češke podružnice. Na Jezerskem je dala napraviti Češka podružnica promenadno pot od Gorenjega Jezerskega na Dolenje Jezersko. Pot vodi v hladu mimo šumečega Jezerskega potoka in nudi vse polno najlepših slikovitih pogledov. Dalje zgradi podružnica pot z Jezerskega vrha na Goli vrh. Trasirati hoče letos tudi pot z Jenkove planine na Babo, ki bi naj bila zaključek okrožnega pota, ki ga je uredila daleč na okrog preko hribov in gričev nad dolino, v kateri leži divno Jezersko. — Končno namerava popraviti novo stezo na koroški Storžič.

Na Bledu in v Kranju postavi Češka podružnica orientacijske table o Jezerskem okraju, na katerih bodo zaznamenovane gore, doline, vode ter kočé, poti in steze, ki jih je zgradila podružnica ali tudi drugi.

Nov vodnik. Češka podružnica je zaprosila za avtoriziranje Janeza Črnutá iz Spodnjega Loga za vodnika. Crnut je usposobljen pred vsem za Kaninsko in Mangartsko skupino.

V Trenti je sklenil osrednji odbor preskrbeti za slovanske turiste dve planinski sobi s primernimi ležišči. Ta prireditev je jako važna, ker postane Trenta z Aljaževim domom središče za najkrasnejše visoke ture

in se bodo poti, ki jih izgotovi Slovensko planinsko društvo na Triglav, Križ, Razor itd., tudi v Trenti stekali. Ukrenilo se je pa tudi, da bodo dobili turisti v zapuščeni Trenti zadostnega okrepčila.

Književnost.

Savinske planine. Vodnik po gorah in dolinah v Savinskih planinah. Sestavil Fr. Kocbek. Izdala Savinska podružnica »Slov. plan. društva«. Vse pravice pridržane. V Ljubljani 1904. Založil A. Cvenkel v Št. Petru v Savinski dolini. Tiskal Dragotin Hribar v Ljubljani. — Tako se glasi naslovni list lične, drobne knjižice, ki je izšla ta mesec ter donesla turistom in izletnikom že davno zaželeni kažipot po krasnih Savinskih planinah. Veseli ga bodo vsi, ki bodo po njem potovali. Knjižica jim podaja kratka navodila o potovanju glede oprave, telesnih potrebščin in hoje, občni pregled o geološki zgradbi, rastlinju, živalstvu, podnebju in prebivalcih Savinskih planin, popis glavnih dolin, važnih prehodov in prelazov, gorskih skupin in oddelkov ter vseh tur in izletov po dolinah in gorah v teh planinah z najnatančnejšimi in najtočnejšimi podatki o potih glede smeri, terena, razgleda, časa itd.; dalje obsega zaznamek zavetišč in gostilnic v Sav. planinah, cenovnike za vodnike, poštno vožnje, kot prilogi pa »Pogled od Ljubljane na Savinske planine« in zemljevid: »Savinske planine, oddelek Grintavčev in Ojstrični«. Bogato vsebino kaže »Kazalo«.

V vsakem oziru izvrstno knjižico priporočamo vsem, ki hočejo prijetno potovati po Savinskih planinah, pa tudi vsem tistim, ki bi se le radi poučili o njih. Za izbornega »Vodnika« pa hvalimo in zahvaljujemo g. Fr. Kocbeka, ki se je s tem velikim delom pridobil novih trajnih zaslug za slovensko turistiko.

Alpský Věstník, glasilo Češke podružnice, je zakončal VI. letnik. Izmed člankov, objavljenih v tem letniku, bodi omenjena pred vsem znamenita in obsežna monografija dr. Vlad. Růžičke »O skupini Kaninski«, v kateri je pisatelj podal temeljito gradivo za vsestransko proučevanje rečene skupine. Spis ta hočemo pripraviti za slovenske čitatelje in ga objavimo v »Pl. V.« Ne manj zanimiv je J. Cermaka spis o »Fünfspitzu«. V. Dvorský je popisal turo iz Bolca v Rezijo, dr. O. Laxa pa podal kakor v prejšnjih letnikih vestno sestavljen pregled o nesrečah v planinah in njih vzrokih za l. 1903. Dr. K. Choudounský je popisal »Sedlo Potok v Karavankah«, v zadnji številki pa je podal orijentacijski spis o slovenskih planinah, ki naj povzbudi v pričetku turistične sezone zanimanje za naše kraje med Čehi in ki naj bodi kažipot tujcu za spoznavanje naših znamenitosti. »Alpský Věstník« priporočamo toplo turistovskim krogom, ker podaja ne le dragoceno turistovsko čtivo, ampak tudi bogato zasnovano vrsto turista zanimajočih vestí. Naj bi brali »A. V.« Slovenci, da se pouče o simpatijah, ki jih goje Čehi za naše kraje, in pa o vnemi, s katero delujejo v svojem glasilu za probujo turistične misli. »Alpský Věstník« stane na leto za člane S. P. D. le 2 K in izhaja od oktobra do maja vsak mesec po enkrat; ureja ga g. svetnik dr. Boh. Franta (Praga — Smichov, Ferdinandovo nábřeží št. 16).

Raznoterosti.

Vožnja iz Kranja na Gor. Jezersko bo letos jako ugodna. Poštni voz bo odhajal iz Kranja ob 8:40 zjutraj ter prihajal na Gor. Jezersko ob 1:30 popoldne, vračal pa se odtod ob 2:45 popoldne ter prihajal v Kranj ob 7:5 zvečer. Voznina od Kranja do Gor. Jezerskega bo znašala 2 K 80 h (prej samo do Kokre 2 K). V današnji številki objavljamo ves novi poštni vozni red za to vožnjo.

Turistovski vlak bo vozil letos od 2. junija do 18. septembra. Glej vozni red v tej številki!

„Najvišje ležeča železnica na zemlji“. V št. 3. »Plan. Vestnika« na str. 44. objavljena novica, da bode najvišje ležeča železnica ona, katero sedaj gradijo v Argentini, ni povsem točna. Najvišje ležeča železnica na zemlji je namreč v južnoameriški republiki Peru. Ta železnica drži iz primorskega mesta Kaljao v glavno mesto Limo in nadalje čez Ande v višini 4770 m (torej za 185 m više od argentinske gorske železnice) na visoko planoto Oroyo. Druga peruanska železnica vodi iz primorskega pristanišča Ilaya čez Ande v višini 4580 m (5 m niže od argentinske železnice) v Puno ob Titikaškem jezeru. O.

Krimski gorski klub je zgradil lansko leto kočjo pod vrhom Kasbeka (5044 m) v Kavkaškem gorovju. Koča se je otvorila dne 22. avgusta m. l. in se imenuje Ermolova kočja na čast poljedelskemu ministru A. S. Ermolovu, ki je častni član omenjenega kluba. Koča leži 3430 m visoko, je zgrajena iz kamena in ima železno streho. Sicer je precej oddaljena od vode, vključ temu pa se smemo nadejati, da izdatno olajša obisk Kasbeka in pomnoži število hribolazcev po Kavkaškem gorovju. K.

V varstvo planinske flore. Tudi deželni zbor kneževine Lichtensteinove je sprejel zakonski načrt, ki strogo pod kaznijo prepoveduje ruvati planike s koreninami in jih prodajati. K.

Italijanska gorska opazovališča. Italija ima sedaj tri gorska opazovališča, namreč na Punta Guiffetti pod vrhom Monte Rosa (4560 m), na Etni (2942 m) in na Monte Cimone (2162 m). K.

Člani osrednjega društva plačujejo članarino osrednjemu odboru v Ljubljani, člani vseh podružnic pa svojim odborom.

Članarina „Slov. plan. društva“ in njegovih podružnic znaša na leto 6 K; poleg tega zneska plača nov član tudi 2 K vpisnine. Ustanovnik plača enkrat za vselej 60 K. Vseučiliščniki plačajo 3 K letnine in so prosti vpisnine.

„Plan. Vestnik“ prejemljejo vsi člani **brezplačno**. Nečlane stane na leto 4 K, dijake 2 K 40 h.

Društvena znamenja dobivajo člani v društveni sobi v Narodnem domu v Ljubljani, pri podružniških odborih, pri gospodu Ivanu Sokliču, trgovcu Pod Trančo, in pri gospodu J. Lozarju, trgovcu na Mestnem trgu v Ljubljani. Eno znamenje stane 2 K.

Vozni red

turistovskega vlaka, ki bo vozil od dne 2. junija do dne 18. septembra iz Ljubljane do Trbiža.

Odhod	P o s t a j e	Prihod	Vozne cene		
			I.	II.	III.
5:05 zjutraj	Ljubljana, južni kolodvor	10:40 zvečer			
5:09 »	» državni »	10:36 »			
5:16 »	Vižmarje	10:29 »	0:90	0:50	0:30
5:25 »	Medvode	10:21 »	1:70	1:—	0:60
5:37 »	Škofja Loka	10:08 »	1:70	1:—	0:60
5:48 »	Kranj	9:56 »	2:50	1:50	0:90
—	Sv. Jošt	9:50 »	3:40	2:—	1:10
6:07 »	Podnart-Kropa	9:40 »	3:40	2:—	1:10
—	Otoče	9:35 »	4:20	2:50	1:40
6:22 »	Radovljica	9:26 »	5:10	3:—	1:70
6:29 »	Lesce-Bled	9:20 »	5:10	3:—	1:70
6:38 »	Žirovnica	9:07 »	5:10	3:—	1:70
6:46 »	Javornik	9:01 »	5:90	3:50	2:—
6:55 »	Jesenice	8:55 »	5:90	3:50	2:—
7:00 »	Hrušica	8:47 »	5:90	3:50	2:—
7:11 »	Dovje	8:39 »	6:70	4:10	3:30
7:31 »	Kranjska gora	8:22 »	7:60	4:60	2:50
7:43 »	Rateče-Bela peč	8:12 »	8:40	5:10	2:80
7:56 »	Trbiž	7:55 »	9:30	5:60	3:10

Vozni red

za vožnjo med Kranjem in Gornjim Jezerskim
od dne 15. junija do dne 15. septembra.

Vožnja tja		Postajališča	Vožnja nazaj	
8:40 zjutraj	1:30 pop.	o. Kranj . . . p.	7:05 zvečer	2:55 pop.
9:45 »	2:40 »	o. Tupaliče . o.	6:00 pop.	1:55 »
10:35 »	3:25 »	o. Sp. Kokra . o.	5:10 »	1:00 »
10:45 »	3:45 »	o. Gor. Kokra . o.	5:00 »	12:40 »
11:45 »	—	p. Kokra . . . o.	4:00 »	11:30 »
11:55 »	—	o. » . . . p.	3:50 »	—
1:30 »	—	p. Gor. Jezersko o.	2:45 »	—

Voznina do Tupalič 1 K, do Spodnje in Gornje Kokre 1:60 K, do Kokre 2 K, do Gornjega Jezerskega 2:80 K.

Za Aljažev dom v Vratih

se sprejme

===== oskrbnik ali oskrbnica. =====

Opravlja tudi kuhinjo in planinsko gostilno.

Ponudbe naj se pošljejo Slovenskemu planinskemu društvu v Ljubljani,
kjer se zvedo vse podrobnosti.

Frane Skumave, po dom. Šmere

vodnik za Julske planine in Karavanke

===== priporoča izletnikom in turistom =====

svojo najudobnejše urejeno gostilno

===== v Mojstrani pri Dovjem. =====

Izvrstna jed in pijača. — Dobra prenočišča.
Shajališče vseh turistov.

FRANC ČONŽEK,

lastnik znane restavracije

v nekdanjem krasno ležečem Zevnikovem gradu pod Rožnikom
(20 minut od Ljubljane),

priporoča pristno dolensko in štajersko vino, posebno več let starega ljuto-
merčana in staro istrsko črnino, izvrstno Koslerjevo pivo ter okusna
gorka in mrzla jedila.

V gradu so na razpolago tudi lepa stanovanja za poletje.

Restavracija in kavarna ◐ ◐ ◐ ◐ ◐

===== Narodni dom v Ljubljani.

◐◐◐ Zbirališče planincev. ◐◐◐

Vedno sveže plzensko pivo in pristna vina.

Izborna jedila. — Nizke cene. — Točna postrežba.

===== Sprejemajo se naročila na stalno hrano. =====

Ivan Kenda, restavrater.

LEOPOLD JERAN

LJUBLJANA — Sv. Petra cesta št. 9 — **LJUBLJANA**

poleg hotela Lloyda

priporoča gosp. planincem svojo veliko zalogo špecerijskega
blaga, zajamčeno pristnega polhograjskega brinovca, domače
slivovke, hruševca in borovničevca ter tudi najnovejši in
najfinejši planinski likér „Zlatorog“.

Najnovejši in najfinejši likér

Certifikat.

Št. analize 2360.

Preizkušnja likérja, ki ga izdeluje g. J. Richar, destilator v Zgornji Šiški, pod imenom »Zlatorog« (reg. pod št. 209, 15. aprila 1903), je pokazala, da je preizkušeni likér „Zlatorog“ iz sladkega sadja in raznih zelišč napravljena prekapavina (destilat) izvrstne kakovosti.

V Ljubljani, dne 18. aprila 1904.

Kmet.-kem. preizkušališče v Ljubljani.

Dr. E. Kramer s. r., ravnatelj.

Glavna zaloga pri

Leopoldu Jeranu

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 9.

Izvrsten okus dobi kava, ako ji primešate

Vydrove žitne kave.

Poskusite! Poštna pošiljka 5 kg 4 K 50 h franko.

Vydrova tovarna žitne kave v Pragi VIII.

Ivan Magdić

v LJUBLJANI, na Starem trgu šte. 8

priporoča

svoj na novo odprti krojaški salon.

*Izdeluje obleke in plašče iz nepremočljivega tirolskega lodnastega blaga
za hribolazce, kolesarje in lovce.*

Karla Kavšeka nasl.

SCHNEIDER & VEROVŠEK

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 16

priporočata svojo veliko zalogo **planinske oprave**: krampeže, svetiljke, cepine, dereze itd., potem raznovrstno železnino za stavbe, kuhinjsko orodje, najboljše orodje za rokodelce in vse vrste poljedelskih strojev.

✦ Peternelov dom na Bledu ✦

priporoča vsem letoviščnikom in izletnikom

svoje ugodne sobe in svojo restavracijo.

Kuhinja je izborna. Točijo se najboljša dolenjska in istrska vina in budejeviško pivo iz akcijske pivovarne.

~~~~~ Bivanje za daljšo dobo je za časa naznaniti. ~~~~~

Lastnik: **Jakob Peternel**, župan blejski.

== Gostilna Vrbanejeva, ==

sedaj prenovljena v

hotel Razor v Kranjski gori,

priporoča vsem letoviščnikom in tujcem svoje **ugodne sobe** in svojo **restavracijo z najboljšo postrežbo** v vsakem oziru.

Kdor želi za daljšo dobo stanovanje, naj to za časa naznani.

Lastnik **JAKOB ČERNE**.

Brata Eberla,

pleskarja c. kr. državne in c. kr. priv. južne železnice

v Ljubljani, na Miklošičevi cesti št. 6,

prevzemata vsa v pleskarstvo spadajoča dekorativna, stavbinska in pohištvena dela.

Delo reelno in fino, izvršitev točna in po najnižjih cenah.

IVAN SOKLIČ

v Ljubljani, Pod trančo št. 1,

priporoča svojo veliko zalogo klobukov, posebno lodnastih za hribolazce in lovce, iz tvornice Jos. in Ant. Pichlerja, c. kr. dvor. založnikov.

Članom „Slovenskega planinskega društva“ znižane cene.

GRİČAR in MEJAČ

---

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah št. 9

priporočata svojo bogato zalogo izgotovljene moške in ženske obleke ter najboljše perilo in zavrtnice.

Zlasti opozarjata na nepremočna lodnasta oblačila in plašče za turiste.

Naročila po meri se izvršujejo točno in ceno na Dunaju.

Ilustrovani ceniki se razpošiljajo franco in zastonj.

Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

Nahrbtnike in gorske palice

prodaja trdka

AVGUSTA AUERJA naslednik IVAN KORENČAN

Stari trg št. 5. * LJUBLJANA * Stari trg št. 5.

Nahrbtniki po 2 K in 2 K 40 h. — Gorske palice po 1 K 60 h.

J. BONTAČ

---

v Ljubljani v Selenburgovih ulicah št. 5, nasproti nove pošte

priporočam vljudno svojo

 trgovino s papirjem in pisalnimi potrebščinami.

Vzorke papirja pošiljam na ogled. V svoji knjigoveznici izdelujem vezi priproste in najfinejše. — Prevzemljem izdelovanje vsakovrstnih razglednic po fotografijah.

Imam veliko zalogo vedno najnovejših razglednic.

Edina zaloga svinčnikov družbe sv. Cirila in Metoda.

Tvornica kartonaže z električno silo. Po naročilu izdelujem raznovrstne škatle.

Prekupnikom velik popust.

AVGUST AGNOLA,

Najnižje cene.

steklar v Ljubljani na Dunajski cesti št. 13.

Najnižje cene.

Velika zaloga stekla, porcelana, zrcal, okvirov in vseh drugih v steklarstvo spadajočih predmetov.

LJUBLJANA J. LOZAR Mestni trg št. 7.

---

priporoča svojo bogato zalogo turistovskih sraje, turistovskih, kolesarskih in lovskih dokolenic, lovskih volnenih jopičev, zimskih in letnih nogavic, zavrtnic itd. Fino moško perilo in spodnja obleka.

Nahrbtniki po 5 K komad. — Članom „Slov. plan. društva“ znižane cene.